

posetiocima, bilo je moguće steći neku predstavu o tome kako je koncipiran sam festival, kako ovaj festival doživljava lokalno stanovništvo, ali i kakav je odnos prema "etno" muzici.

Po dolasku u Knjaževac, tj. u selo Ravna, gde je, kao i prethodnih godina, bio obezbeđen smeštaj studenata i instruktorki, u okviru Arheo-etno parka, rad je bio organizovan tako da se ujutru odlazilo na teren i popodne vraćalo. Posle popodnevne pauze, sa studentima se diskutovalo o sakupljenom materijalu, ispitanicima, samom istraživanju kako bi se sagledali postignuti rezultati za taj dan i razjasnile nejasnoće, prezentovale novonastale ideje i uopšte "sabrani utisci". Za grupu koja se bavila muzikom, "radno vreme" je bilo i u večernjim časovima jer se tada u Knjaževcu održavao pomenuti festival.

Pored Knjaževca, istraživanja su vršena u selima Gornja i Donja Kamenica, Donje Zuniče, Radičevac, Minićevo, Vitkovci, Ravna. Osnovne istraživačke tehnike zastupljene u obe grupe su bile pre svega razgovor sa ispitanicima i posmatranje. Jedna grupa studenata je imala priliku da prisustvuje seoskoj slavi u selu Donje Zuniče i na taj način posmatra i učestvuje u jednom takvom značajnom događaju. Materijal sa terenskog istraživanja je dokumentovan u pisanoj, audio i video formi.

Ljubaznošću direktora i zaposlenih u Zavičajnom muzeju, deo studenata je, sa kustosom Muzeja, obišao Zavičajni muzej, Muzej grada Knjaževca, a čitava grupa je poslednji dan boravka posetila i arheološki lokalitet Timacum Minus.

Iako se koncept "terena" u antropologiji promenio u smislu da više nije neophodno "otići na teren", već teren može biti svuda oko nas, terenska letnja praksa poput ove predstavlja itekako korisno iskustvo. Tokom ovih par dana provedenih

u Knjaževcu, studenti su se "na licu mesta" upoznali sa tehnikama i metodama istraživanja o kojima su slušali na predavanjima. Praksa ih je naučila da postoje uspešni, ali i manje uspešni pokušaji dolaženja do informacija, kao i da se istraživač mora prilagođavati postojećim situacijama. Ne manje važna je bila i prijateljska i opuštena atmosfera koja je vladala sve vreme boravka na terenu i itekako doprinela da učinkovitost bude veća, kao i da se sa terena, pored beleški i snimaka, ponese i pozitivni utisci.

Marija Ristivojević

Seminar socio-kulturne antropologije u Istraživačkoj stanici Petnica 2009. godine

Ove godine održan je 15. ciklus seminara socio-kulturne antropologije u Istraživačkoj stanici Petnica. Veliki broj učesnika zahtevao je da ove godine polaznici i polaznice budu podeljeni u dve grupe: one koji su ranije pohađali seminar i one koji su na seminar došli prvi put. Tako su održana dva zimska semina, jedan koji se nastavljao na prošlogodišnji ciklus seminar i drugi, za nove polaznike, koji je bio osmišljen kao uvod u ovogodišnji ciklus seminara. Prolećni seminar je bio metodološki i kao i prethodnih godina, cilj ovog seminara bio je da učeniscima i učesnicama omogući da usvoje osnovne antropološke koncepte i istraživačke tehnike koje će im omogućiti da započnu samostalne projekte. Na letnjem seminaru polaznici i polaznice slušali su predavanja koja su dalje problematizovala i objašnjavala neke od tema na kojima rade, a imali su priliku i da realizuju malu radionicu vizuelne antropologije "Ulice tuđeg grada" (Other's people town) koju je vodila MA Nadiya Chushak. Jesenji seminar je i ove godine

bio neka vrsta zaključnog seminara na kojem su polaznice i polaznici završavali započete radove i slušali nekoliko predavanja koja su bila konferencijskom tipa i koja su imala za cilj da im pomognu da se što bolje pripreme za predstojeću Petničku konferenciju.

Seminarem su rukovodile dr Jana Baćević (zimski i prolećni seminar) i dr Marina Simić (letnji i jesenji seminar). Na seminaru su ove godine predavali: mr Predrag Šarčević (Treći program Radio Beograda), MPhil Deana Jovanović (Univeristy of Utreht), dr Jana Baćević (Fakultet za medije i komunikacije Univerziteta Singidunum i Centar za obrazovne politike, Beograd), mr Sanja Zlatanović (Etnografski Instut SANU), MA Maria Falina (Central European University Budapest, Hungary i Московский государственный университет имени М.В.Ломоносова, Россия), MA Nadiya Chushak (University of Melburn), mr Ivan Đorđević (Etnografski Instut SANU), dr Marina Simić, Olga Mitrović (Fond za otvoreno društvo, Beograd).

Na prolećnom i letnjem seminaru polaznici su osmislili sopstvene male istraživačke projekte sa temama koje su se kretale od različitih pojava popularne kulture, novih urbanih legendi i rituala, do analize udžbenika, adaptacije američkog fudbala u srpskoj sredini, života kineskih emigranata i štitenika staračkih domova. Uobičajenu praksu intezivnog mentorskog rada, pored stručnih saradnika, obavljali su i studetni i studentkinje antropologije – Sonja Žakula, Anika Jugović Spajić, Milica Milić i Mladen Đurić.

Nekoliko polazničkih radova prezentovano je na VIII godišnjoj konferenciji polaznika Istraživačke stanice Petnica,

"Korak u nauku", održanoj u Petnici od 26 do 29. novembar, 2009. Svoje radove su predstavili: Dejana Kostić (Analiza autobalkanizacije u filmu "Underground" Emira Kusturice), Marija Simić (Integracija stranih elemenata u lokalni kontekst: primer američkog fudbala u Kragujevcu), Nataša Stevanović (Hotel Panoptikon: uticaj doma za penzionere na formiranje identiteta stanara), Ognjen Kojanić (Crno-belo: analiza diskursa o rasi u udžbenicima za gimnaziju) i Vasilije Marković (Semiološka analiza mita o Beloj Ženi). Kao i prethodnih godina, Konferencija je bila prilika za međusobno upoznavanje polaznika i polaznica sa različitim seminarima, ali i dobro mesto za sučeljavanje mišljenja i uobličavanje konačne verzije radova. Naime, kako je Petnička konferencija izrazito interdisciplinarna, pitanja koja postavljaju polaznice i polaznici upućeni u različite discipline dobra su smernica za dalje promišljanje započetih projekata i proširivanje uvida u sličnosti i razlike antropologije i drugih disciplina.

Poseban izazov ovog seminara predstavlja zadatak da se u ciklusu od četiri seminara predstavi disciplina koju polaznici i polaznice nisu imali priliku da prate u srednjoj školi. Tako je glavni cilj seminara da omogući učesnicima i učesnicama da se upoznaju sa disciplinom i steknu osnovna antropološka znanja koja će moći da upotrebe kao kritički aparat za analizu različitih vrsta socijalnih i kulturnih fenomena, a koja im mogu biti korisna u daljnjem školovanju bez obzira na profesionalnu karijeru koju izaberu.

Marina Simić